

L'ANTICATALANISME AMB BONA CONSCIÈNCIA DEMOCRÀTICA A VALÈNCIA

«Cartelera Turia»: perill públic

A València, la cartellera d'espectacles *Turia*, sempre demòcrata, sempre lerrouxista, ara ha destapat la caixa de Pandora de l'anticatalanisme amb una virulència parafeixista que esborrona. Tots els demòcrates valencians, nacionalistes o no, hi estem implicats. La *Turia*, un perill públic.

Vicent Martí

«La polèmica interna en UPV al negociar los pactos con IU descubrió las sucias maniobras de Eliseu Climent al ejercer toda especie de tretas en función de sus intereses particulares de tendero cultural, por medio de la revista EL TEMPS, de la que posee el 91 por ciento de las acciones. (...) Cualquiera pensaria que la actitud del señor Climent es el resultado de un dictado de la CIA, a la que conviene el nacionalismo por ser de derechas en Cataluña, pero no quiere que en el País Valenciano prospere una alternativa nacionalista y de izquierdas. La idea podria parecer descabellada si no fuera porque se ha visto hace poco a Eliseu Climent en documentos gráficos acompañando a Jordi Pujol ir a entregarse en brazos del sionismo interna-

cional, instrumento como es sabido del imperialismo yanqui». (...)

Aquest bocí de prosa *joseantoniana* (un *joseantonionisme* d'«esquerres», això sí) va ser publicada en forma d'editorial en el número 1219 (15-21 de juny de 1987) de la cartellera *Turia*. Tota l'editorial és si fa no fa del mateix estil i va firmada per Diògenes, pseudònim d'Antonio Vergara, redactor en cap i comissari polític d'aquesta, diguem-ne, peculiar cartellera local d'espectacles de València.

Nascuda el 1964 com a cartellera exclusivament cinematogràfica, la *Turia*, no sense algunes topades amb la censura franquista, va anar ampliant progressivament els seus continguts polític-culturals. Vinculada des del principi al PCE de València, la sinuosa evolució de la línia política de la *Turia* ve fortament condicionada pels avatars que han commogut el PC va-

lencià i espanyol els darrers vuit anys. Stalinista per origen, posteriorment eurocarrillista, renovadora «autonomista» durant la transició, antifranquista sempre, sempre lerrouxista, és en l'etapa daurada del PCPV (1975-1979) quan la *Turia* també coneix el seu màxim esplendor, ahora que difumina, mai no del tot, els tics més grossers de l'únic component de la seua voluble ideologia que mai no ha traït: el lerrouxisme, l'espanyolisme populista retòricament d'esquerres, l'antinacionalisme valencià militant.

Podem datar simbòlicament el final d'aquesta breu etapa «autonomista» de la *Turia*, el retorn a posicions lerrouxistes pures i dures, amb la polèmica que van mantenir amb Doro Balaguer, ex-dirigent del PCPV, sector renovador nacionalista, arran de l'homenatge a Josep Renau, organitzat a finals del 82 a València per la Funda-

ció Renau i per Acció Cultural del País Valencià. Entre altres amenitats semblants, la *Turia*, ja aleshores, s'expressava així: «En lloc de defensar foscos interessos de la CIA en la Universitat Lliure de Berlín, Balaguer...». En el mateix número 987 de la publicació, Doro Balaguer escrivia: «Vull pensar que parlar de la CIA, en aquesta ocasió, és producte d'haver vist massa pel·lícules i no una mostra d'analfabetisme». I acabava sentenciant: «La ignorància pot ser calumniosa, però la calúmia és sempre ignorant».

La *Turia* hi responia en l'acreditat estil de la casa: «els botiguers no són només blaveros. Hi ha botiguers quadribarrats, que practiquen una política tan miop, obsessiva i dogmàtica com aquells, però de signe contrari. Un exemple dels botiguers quadribarrats és en **Doro Balaguer**, fundador del «cercele ideològic de la passamaneria valenciana», amb òrgan d'expressió en les fulletes de *Trellat*, de periodicitat indolent. (...) Però en Doro segueix amb les seues patents (*de nacionalisme*), fet que explica dues coses: 1) el seu fracàs polític a l'interior d'Unitat del Poble Valencià; 2) la seua característica indolència que ha fet declarar als dirigents del PNPV que en **Doro** i els seus amics no els han servit políticament per a res; dit en unes altres paraules: que són uns inútils».

La gangsteril carregada contra **Balaguer**, contra la redacció de *Trellat* (**Ernest Garcia**, **Gustau Muñoz**, **Pere Beneyto**, entre d'altres), contra la Fundació Renau, contra ACPV, «tenen un inamagable fons antinacionalista. Ser nacionalista ara no està de moda, ja ho comprenc. Inclús es podria explicar les creixents simpaties per la neoidolatria patriòtica i democràtica o pel nacionalisme espanyol progressista, però d'això a l'anticatalanisme encara hi ha un bon tros», feia Balaguer en el ponderat article que va motivar el demagògic exabrupte de la *Turia*.

Vicent Ventura, periodista, **Francesc Pérez i Moragón**, ex-director d'EL TEMPS, aleshores col·laboradors de la *Turia*, davant d'aquests atacs contra el nacionalisme valencià, van publicar una carta en el número 989 en què, a més de «lamentar no hi poder seguir col·laborant», reblaven l'anàlisi feta per **Balaguer**: «el triomf del PSOE —és a dir, d'un «neonacionalisme que quasi bé no «canvia» el de la UCD— desperta entusiasmes perillosos en algunes persones i, sense dubte, somnis econòmics ben explicables en qui mai

A l'esquerra, Antonio Vergara, el seu germà Vicent dirigeix la societat Studioh!.

no ha estat capaç de mantenir-se d'un treball productiu, però que espera el miracle —o potser l'ha obtingut— d'una sinecura o altra, després d'haver-se apuntat als miracles del PCE, de la dreta i de qui siga. El que resulta més preocupant, però, és que la forma de «polemitzar» de l'extrema dreta local haja arribat a penetrar tan profundament en alguns individus que calia imaginar més civilitzats. Es veu que el triomf comporta un augment de «picaresca». ¡Què hi farem!»

En efecte. Des del 23 de febrer del 81 i, sobretot, amb la victòria socialis-

ta a les eleccions generals del 82, la *Turia* se'n va passar, amb armes i bagatges, a l'òrbita del PSOE valencià. En una editorial de l'època, firmada també per l'anònim i canviant Diógenes, sota el títol, «El conseller i el pare de la pàtria», tot comentant l'article de **Fuster** «Llengua i política», escriuen: «ens cal una reflexió racionalitzadora de la 'revalencianització' del país, però també una pràctica realista. I aquesta és la que ha encetat el conseller de Cultura, Educació i Ciència, **Ciprià Ciscar**, que tracta de demostrar que, a més de brillant, és eficaç i conseqüent. És possible que per a alguns «nacionalistes anèmics», **Ciscar** siga un espanyolista perillós, fins i tot 'l'enemic principal' —perquè és del PSOE—, però el ben cert és que, des de dimarts 11 de gener, el català del País Valencià es comença a ensenyar massivament a les escoles, en una experiència de represa de les senyes d'identitat històriques —la llengua, sobretot, la llengua— sense precedents en el valencianisme (polític. (...)) **Ciprià Ciscar** ha posat en marxa a la Conselleria un pla de l'ensenyament del valencià, racional i pragmàtic. Compta amb l'adhesió de **Fuster**. I amb la nostra».

A pesar d'aquesta utilització *pro domo sua* de Fuster, a pesar de l'intermitent i sempre interessat amor que diuen professar-li, el zel de neòfits, la defensa no demanada del patró, els traeix. En la secció «El huevo de Colón», firmada per **Cocoliso**, **Josep Casimiro Gandia**, segons va donar per descomptat **Fuster** en la seua contundent resposta, feia: «hace tiempo que **Joan Fuster** viene malgastando lamentablemente su prestigio intelectual conseguido a lo largo de más de treinta años escribiendo chuminadas en una guía del ocio —'solo adultos'— de Valencia. Su última chuminada —doblada de groseria— ha sido escribir sobre **Pérez Casado** i **Vicent Garcés** que 'l'un i l'altre ja poden tocar-se el collons, si els dona gust'. I todo porque en el periódico de la Mostra de Cinema los artículos vienen solo en castellano, francés e inglés. Al paso que va, **Fuster** está haciendo méritos para bedel extraordinario de la Universidad, dicho sea con todos los respectos hacia los bedeles».

Amb tot, la lluna de mel de la *Turia* amb el PSOE va deteriorant-se gradualment, segons els propis interessos. Una mostra curiosa, i ja avançada, d'aquest procés de distanciament del PSOE, el tenim en un Huevo de Colón del número 1131 (1985): «Las fuentes mas optimista cifran en 80 millones los que ha perdido la Diputación por meterse a autogestionar la problemática de los

La Turla contra el nacionalisme

Amadeu Fabregat, con su elegante cinismo, hijo de la lucidez, acaba de escribir en EL TEMPS una observación muy aguda: «El nacionalisme será conservador i fenici o no será». De hecho, ya lo está siendo, por lo menos el más operativo: PNV, Jordi Pujol, TV3 o Acció Cultural. En algunos casos es más fenici que conservador. Más pesetero, vamos.

En fuentes universitarias muy cualificadas nos aseguran que Toni Ferrando, director del departamento de Lingüística Valenciana, no ve con buenos ojos que se nombre catedrático extraordinario al escritor suecano Joan Fuster. Se da la paradójica circunstancia que Tonin Ferrando es nacionalista. Explicáte, Ferrando.

Se habla ahora de que podrían repetirse las elecciones en Valencia debido a la aparición de irregularidades que podrían afectar al escaño disputado entre Izquierda Unida y Unión Blavenciana. Si esto ocurre, esperamos que los nacionalista de UPV no sean tan borinots y voten a IU, por dos motivos: porque UPV ha alcanzado ya su techo electoral y porque estaría muy feo que Ramón Izquierdo continuara en el Parlamento guiando horribosas paellas en nombre del Regne de Valencia.

La sebosa lizonderfía ideológica tiene escaso sentido en estos días en que, del otro lado del espejo, la «desfeta» de Almansa del 25 de abril sirve para conmemorar poca cosa, y convoca menos, y eso que cuenta con el apoyo logístico de EL TEMPS. Es evidente la indiferencia popular tanto hacia el lizondismo analfabeto como al desfetismo ilustrado.

El Manifiesto que publicamos en Spectra, aunque lo insinúa, no explicita que uno de los máximos enemigos del pacto electoral entre Izquierda Unida y Unitat del Poble Valencià es Eliseu Climent. Según los expertos, los «climentólogos», Eliseu teme que con ese pacto su paraeta mercantil corra peligro, al poder el nacionalismo hacer política desde las Instituciones sin pasar por Acció Cultural, el re-

petidor del Monte Bartolo, la librería «Tres i Quatre» y EL TEMPS. Eliseu lucha por sus garrofas.

EL TEMPS, dirigida por Francesc Pérez i Moragón, es una revista con buenas intenciones pero sin medios económicos. Cuenta a los de siempre cosas que los de siempre ya saben. Únicamente lo compran los militantes. No parece tener ninguna influencia política. Valencia Semanal tuvo mucha más que EL TEMPS, que viene a representar el pataleo de los que han perdido la batalla. (Lydia Arenós).

El cantante Raimon le ha vendido a la Conselleria de Cultura un conjunto de dieciocho recitales, a celebrar en el mes de mayo, por el módico precio de nueve millones de pesetas. Al vent, la cara al vent.

J. J. Pérez Benlloch, ex-director de Dos y Dos, La Marina, Valencia Semanal, Diario de Valencia y Noticias al Día (medios informativos desaparecidos), es ya director de Publicaciones de la Conselleria de Cultura y Educación. Como ha señalado algún compañero de la prensa local, J. J. criticó siempre con acritud a aquellos periodistas que buscaban el «pesebre de las instituciones públicas». Refranes que le van como anillo al dedo al socialista Pérez Benlloch: «Por la boca muere el pez»; «En casa del herrero, cuchillo de palo»; «No digas nunca de esta agua no beberé»; «No quieres caldo, dos tazas».

Una carta a Spectra comentaba la semana pasada que las esculturas d'Andreu Alfaro se asemejan a portalámparas gigantes. No diríamos nosotros tanto, pero en cualquier caso no nos gustaría que la ciudad se llenara de portalámparas y de pollos a l'ast al estilo de Ramón de Soto. Dad una oportunidad a los escultores.

Es cierto, de todos modos, que la voz de Llach es la mejor, desde una valoración exclusivamente técnica, de la canción: registro extenso y buena afinación. Pero su estilo vocal, ampuloso, pegajoso, transcendentalista y lloriqueante, duerme hasta las ovejas. A mi me duerme: debo ser una oveja.

El Centro de TV de Catalunya ha adquirido los últimos capítulos de «Dallas» no vistos en su día y los va a programar la televisión catalana, doblados al catalán. El nacionalismo burgués y de derechas (y muy a menudo también el de izquierdas) alterna la reivindicación de las «raíces» y los boniatos con la difusión de ideología y las pautas sociales y culturales del Imperio. Demasiado darle a la lengua.

Algunos sectores nos critican que no comprenden la línea editorial de Turia. La cosa está clara, no obstante. Seguimos las enseñanzas del ciudadano Kane: «Yo no sé dirigir un periódico; sólo hago lo que se me ocurre». Ahí está la gracia. En caso de duda, consultad el Editorial de esta semana. (CT n. 1218). L'editorial acabava així: «En la TURIA no hay intelectuales, sino enfermos del hígado y de ladillas». No sols això, però.

cuernos de la plaza de toros. Los más pesimistas creen que la debacle está próxima a los 100 millones de pesetas. No es por nada, pero los que chupaban con **Franco**, chupan, más y mejor con el PSOE, porque dedica más presupuestos para mamoneo. Y los chupópteros, salvo fichajes nuevos, son los mismos. Muuuuuucha cara».

Qualifique de curiosa aquesta rebentada antisocialista no pel tema, tan radical, ni tan sols pel seu gràcil estil de populisme *garbancero* —calcat de **José María García**, tan radical, també— sinó perquè un home de la *Turia* és un d'aquests «fichajes nuevos», ignore si *chupóptero*. **J. Gandia Casimiro**, el *Casimiro* de Fuster, presumpte novel·lista i autor teatral, era, i és, el director dels Teatres de la Diputació de València, i, sobretot, és «Nuestro compañero Josep Gandia Casimiro, miembro del consejo de redacción de Cartelera Túría, aunque no figure...». Com, així mateix, un altre home de la Casa, **Vicente Vergara**, germà d'**Antonio Vergara**, director del València Cinema, és col·laborador habitual de la Conselleria de Cultura i de la Diputació de València en la promoció d'espectacles a través del Teatre Estable del País Valencià: a recordar, per exemple, que aquestes dues institucions valencianes subvencionaren amb 17 milions de pesetes el muntatge de *Vicenteta de Favara* d'**Albert Boadella**, gestionat per l'Estable.

Aquesta aparent contradicció entre una *Turia* antioficialista i uns *turiers* amorrats al poder no és més que això: aparent. La *Turia*, després de deixar ben col·locats en l'administració socialista (de fet, monopolitzen l'oferta oficial i paraoficial de teatre a València) dues de les seues peces més conspícues, ha descobert que una oposició puntual i demagògica contra el PSOE valencià li era més rendible —econòmicament, políticament— que l'oficialisme servil i curialesc que desplegaren del 82 al 84. Dit d'una altra manera, si **Casimiro Gandia** continua sent director dels Teatres de la Diputació —un càrrec de confiança política del president, **Antoni Asuncion**— és perquè la *Turia*, de tant en tant, ensenya les dents a un PSOE valencià, potser massa permeable a aquesta dialèctica xantatgística.

Certament, aquest posicionament crític-mercantil de la *Turia* enfront del PSOE intenta ser legitimat per una ideologia. El suport compulsiu que la *Turia* dona al projecte Izquierda Unida, el suport descordat al pacte IU-UPV, només és el camuflatge «ètic» d'una pràctica molt més pedestre. A

aquestes alçades de la singladura de la *Turia*, el marxisme originari —«Todos los Marx de acuerdo»— ha esdevingut cinisme.

Cinisme és escriure: «por lo que hace a la coalición UPV, en mi opinión es un monstruo contranatura que no tardará en descomponerse en los grupúsculos que la integran. No dudo que el nacionalismo político tenga un futuro lejano esperanzador, sobre todo porque el PSOE y el PCE le han cedido absolutamente ese terreno, pero lo cierto

li agrada un pèl a la *Turia*. Com tampoc no li agrada EL TEMPS —«El órgano del nacional-climentisme»—; ni que la tensa i rica dialèctica *política* que travessa UPV haja permès que el nacionalisme polític valencià estiga més viu i en expansió que mai —«Els borinots de la UPV»—; ni salvant totes les distàncies que calga, li agrade jo —«un destacado secuaz de Eliseu Climent»—. Jo, destacat sequaç de Vicent Martí.

No li agradem els nacionalistes valencians a la *Turia*. Un honor. Per això se-

J. Gandia Casimiro, «miembro del consejo de redacción de Cartelera Túría, aunque no figure».

es que a medio plazo la cosa esta negra, y aún más si se recurre a la demagogia bruta y menuda, y no al esfuerzo del trabajo de base», l'any 83, i ara mateix: «la reciente celebración en Benicàssim de las asambleas ordinarias y extraordinaria de Acció Cultural del PV corroboran las intenciones liquidacionistas del señor Climent, dispuesto a destruir toda aquella manifestación de nacionalismo valencianista que no controle directamente y que no le proporcione beneficios personales. Son ya numerosos los nacionalistas con ética que lo entienden así, que han apoyado los acuerdos con IU y que han abandonado Acció Cultural, hartos de contemplar oscuras maniobras».

Algunes de les fosques maniobres d'ACPV els dos darrers anys han estat portar TV3 al País Valencià (l'acte nacionalment més important des de l'arribada de l'Alt Rei en Jaume, si em permeten dir-ho), o coordinar les dues campanyes cíviques a favor de l'ús social d'un idioma discriminat més reeixides de tot l'estat, amb 18.000 manifestants a Alacant i més de 30.000 a València. Justament això és el que no

ria saludable que, l'escàs, i, sovint ressentit, galliner nacionalista que està fent el joc a la *Turia* esgrimint idèntics arguments que la tèrbola cartellera pel que fa a Eliseu Climent, mitigués la histèria del seu discurs. No per Eliseu Climent, ni per ACPV, ni per EL TEMPS, ni per TV3..., senzillament perquè una volta es consumàs, que no es consumarà, «la Caída del Imperio Climent» (amb aquest melodramàtic títol, i amb el pseudònim de G. Ripoll, Manuel S. Jardí, periodista rupestre, ex-col·laborador d'EL TEMPS, col·laborador d'*El País-València*, publicava el número 1219 de la *Turia* una crònica de sang i fetge de l'assemblea d'ACPV. Calma, Manolo), també *cauriem* tots els altres nacionalistes. Som indestriables. És la lògica de l'anticatalanisme, és la lògica del feixisme.

Juny del 87. En una ciutat on és possible que **González Lizondo** pugui ser alcalde de València, una cartellera d'espectacles, una empresa mercantil, ha decretat, una altra volta, que el nacionalisme valencià és l'enemic principal. Tot demòcrata valencià, nacionalista o no, hi esta implicat. *Turia*: *huir*. □